

Raadsvoorstel

Onderwerp: Ontwerpbegroting 2024 GR Volkskredietbank Noord Oost Groningen

Datum: 5 juli 2023

Agendapunt: 17

Behandeling: Besluitvormend

Portefeuille-

houder(s): Wethouder M. De Visser

Steller: Wybke Evers w.evers@hethogeland.nl

Zaaknummer: Z.HHL.075511

1. Samenvatting

De GR VKB heeft de Jaarstukken 2022 en Ontwerpbegroting 2024 aangeboden aan de raad.

De kosten van schuldhulpverlening van de VKB zijn in 2022 hoger uitgevallen dan was begroot. Dit komt doordat er in 2022 minder mensen gebruik hebben gemaakt van schuldhulpverlening dan was verwacht. Dit kwam onder andere door de coronamaatregelen. En wanneer er binnen de gemeenschappelijke regeling VKB minder gebruik wordt gemaakt van schuldhulpverlening, dan betaalt de gemeente in verhouding meer aan de personeels- en organisatiekosten van de VKB.

Voor het jaar 2024 wordt voor onze gemeente uitgegaan van een lichte daling van de kosten voor schuldhulpverlening bij de VKB ten opzichte van het jaar 2023. In de begroting van 2024 van de VKB is de gemeentelijke bijdrage van Het Hogeland gedaald van € 388.100,- in 2023 naar € 380.700,- in 2024. Voor de jaren 2025 tot en met 2027 wordt een stijging van de kosten verwacht. Dit heeft te maken met de invoering van de nieuwe CAO SGO waardoor de personeelslasten van de VKB stijgen met 9,1%.

2. Gevraagd of voorgesteld besluit

1. Geen bezwaar in te dienen over de jaarstukken 2022 bij het AB VKB.
2. Geen zienswijze in te dienen over de ontwerpbegroting 2024 bij het AB VKB.

3. Inleiding

3.1 Aanleiding

Het algemeen bestuur (AB) van de Volkskredietbank Noord-Oost Groningen (hierna: VKB) heeft op 18 april jl. de jaarstukken 2022 en op 25 april jl. de ontwerpbegroting 2024 behandeld. Deze stukken worden u aangeboden ter behandeling.

3.2 Bevoegdheid raad

U heeft conform de gemeenschappelijke regeling (GR) de mogelijkheid om eventuele bezwaren of zienswijze schriftelijk kenbaar te maken bij het AB. Deze worden betrokken bij de definitieve vaststelling van de jaarstukken en ontwerpbegroting in de vergadering van 6 juli 2023 van het AB VKB. Aansluitend worden de jaarstukken en ontwerpbegroting naar de provincie verzonden.

3.3 Wettelijk of beleidskader

Beleidsplan schuldhulpverlening 2021-2024

3.4 Historische context

De gemeente Het Hogeland heeft de professionele schuldhulpverlening ondergebracht bij de GR VKB en de GKB. De GR VKB biedt schuldhulpverlening aan de inwoners van Het Hogeland die in het gebied wonen dat voorheen de gemeente Eemsmond was.

4. Beoogd resultaat (of effect)

De GR VKB legt verantwoording af aan de raden van de aan de GR deelnemende gemeenten. De jaarstukken 2022 en de ontwerpbegroting 2024 worden tijdig en rechtmatig vastgesteld door het bestuur van de VKB en naar de provincie verzonden.

5. Toelichting

5.1 Argumenten/motivering

Jaarstukken 2022

1. Dienstverlening blijkt effectief

In 2021 heeft de gemeenteraad het beleidsplan Integrale schuldhulpverlening 2021-2024 vastgesteld. In dit plan zijn de visie en de doelstellingen op het gebied van de schuldhulpverlening neergelegd. In hoofdstuk 3, bladzijden 15 t/m 19, van de jaarstukken staat beschreven welke van deze doelstellingen aan de hand van een streefcijfer zijn behaald. Hiermee wordt verantwoording afgelegd over de bereikte resultaten.

De dienstverlening blijkt effectief gezien het lage herhalingspercentage van 3,8% (dit was 3,1% in 2018, 2,9% in 2019, 3,0% in 2020 en 3,3% in 2021). Dit is een lichte stijging van 0,5% ten opzichte van het jaar 2021. Hiervoor is geen aanwijsbare verklaring te geven. Het landelijk percentage recidive ligt gemiddeld tussen de 9 tot 16%. Bij mensen die in de Wsnp hebben gezeten, ligt dit percentage landelijk gezien hoger, namelijk op 19%.

Gedetailleerde gegevens over de schuldhulpverlening worden per kwartaal middels managementrapportages beschikbaar gesteld door de VKB.

2. Hogere gemeentelijke bijdrage dan was begroot

Met ingang van 1 januari 2019 is er een nieuwe financieringssysteem geïntroduceerd. Daarmee werd beoogd om op transparante wijze onderscheid te maken tussen de bestaanskosten en de productkosten. De bestaanskosten worden op basis van het inwonertal omgerekend naar een vaste bijdrage voor elke GR-gemeente en de productkosten worden berekenend voor elke gemeente afzonderlijk op basis van de productafname. Door het dalend aantal klanten, de dalende productafname en de verschillende wensen en prioriteiten van de deelnemende gemeenten zien we dat deze financieringssysteem er toe leidt dat de totale exploitatiebijdrage in 2022 omhoog gaat.

De exploitatiebijdrage van de gemeente Het Hogeland bedraagt in 2022 € 363.864,-. Dat is € 28.964,- meer dan was begroot. Dit wordt veroorzaakt door een lagere productafname (mede veroorzaakt door de coronamaatregelen) en een hogere exploitatiebijdrage (lagere baten door lagere afname producten).

In hoofdstuk 8, paragraaf 8.3 van de jaarstukken wordt een uitgebreide analyse gegeven van de baten en lasten, waarmee de hogere gemeentelijke bijdrage voor Het Hogeland wordt verklaard. Hoofdstuk 10, paragraaf 10.6 laat een totaaloverzicht zien van de gemeentelijke bijdragen over 2022.

Ontwerpbegroting 2024

3. De ontwerpbegroting 2024 is conform wettelijke voorschriften opgesteld

De uitvoering van de schuldhulpverlening door de gemeente is bij wet geregeld en daarom verplicht. Dat geldt niet voor het beschermingsbewind. Daarom worden deze kosten uitgesplitst in de ontwerpbegroting. De uitvoering van de schuldhulpverlening is al jaren uitbesteed aan de VKB te voor de inwoners van dat deel van Het Hogeland dat voorheen de gemeente Eemsmond was. De onderliggende begroting is in overeenstemming met de wettelijke voorschriften opgesteld. De begroting geeft invulling aan de taken en doelstellingen van de VKB voor onze inwoners. De visie en doelen van de bij de VKB aangesloten gemeenten zijn weergegeven in het Beleidsplan Schuldhulpverlening 2021-2024. De uitgangspunten van dit Beleidsplan zijn mede de basis geweest voor het opstellen van de ontwerpbegroting 2024.

4. Schuldhulpverlening levert maatschappelijk rendement op

Uit de verhouding tussen kosten en baten van schuldhulpverlening blijkt dat de (maatschappelijke) baten van schuldhulpverlening ruimschoots opwegen tegen de kosten. Door te investeren in preventie en vroeg signalering wordt geprobeerd om duurdere schuldregelingen, schuldsaneringen, woningontuimingen en afsluitingen van nutsvoorzieningen te voorkomen. De gemeente Het Hogeland is gestart met het inbedden van vroeg signalering in de gemeentelijke organisatie. Hiervoor is overgegaan tot de aanschaf van het systeem Inforing. Dit systeem zorgt dat alle maandelijkse signalen van onder andere nutsvoorzieningen worden verwerkt en gefilterd. Bij signalen die overblijven wordt direct actie ondernomen, bijvoorbeeld door inwoners persoonlijk te benaderen.

5. Inschatting productafname voor 2024

De ontwerpbegroting 2024 is gebaseerd op afnames van producten zoals die door de deelnemende gemeenten is aangeleverd conform de verdeling in het kernpakket en het keuzepakket zoals gezamenlijk is afgesproken binnen de GR VKB. Samen met de opbrengsten op basis van het aantal inwoners per gemeente en de overige opbrengsten uit bijvoorbeeld beschermingsbewind heeft dit geleid tot de begrote baten voor 2024. Op basis van de begrote afnames is de personele bezetting bepaald en zijn extra uitgaven geminimaliseerd om tot deze ontwerpbegroting te komen.

De jaarrekening 2022, de begroting 2023 en het Beleidsplan Schuldhulpverlening 2021-2024 vormen gezamenlijk de uitgangspunten voor de ontwerpbegroting 2024.

De verwachting was dat als gevolg van de hogere bestaans- en energiekosten en de inzet van vroeg signalering de productafname bij de VKB zou gaan stijgen door een toename van het aantal meldingen van inwoners met problematische betalingsachterstanden of schulden. Deze toename is tot nu toe uitgebleven. Het is de vraag op welke manier de hoge inflatie en teruglopende economie de komende jaren van invloed zal zijn op het aantal meldingen schuldhulpverlening bij de VKB.

6. Gemeenteraad kan eventuele bezwaren en zienswijze kenbaar maken

Op grond van artikel 34 lid 4 GR VKB kan de gemeenteraad haar zienswijze omtrent de begroting kenbaar maken bij het bestuur van de VKB. Met betrekking tot de jaarrekening is in artikel 37 van de GR vastgelegd dat de gemeenteraad bevoegd is om eventuele bezwaren ten aanzien van de jaarrekening kenbaar te maken. Deze zienswijze en bezwaren worden betrokken bij de definitieve besluitvorming in het AB. Uiterlijk 6 juli 2023 dienen deze bezwaren en zienswijzen binnen te zijn, waarna de definitieve jaarstukken en begroting door de VKB naar de provincie worden verzonden.

De jaarstukken 2022 en ontwerpbegroting 2024 zullen op 21 juni worden behandeld in het Raadsoverleg en op 5 juli 2023 in de Raadsvergadering. Het definitieve besluit van de

gemeenteraad zal direct na raadsbehandeling aan het bestuur van de VKB kenbaar worden gemaakt.

5.2 Risico's

1. De VKB heeft al enige tijd problemen met een structurele invulling van de functie Manager Financiën en ICT. Dit heeft geleid tot een vertraging bij het opleveren van de jaarstukken 2022 en de ontwerpbegroting 2024. Hierdoor is de planning erg krap geworden.
2. In de afgelopen jaren is het totaal aantal cliënten en de productafname afgenomen. Lange tijd was de verwachting dat het aantal cliënten weer zou toenemen. Deze stijging is echter uitgebleven.
3. Het speelveld van schuldhulpverlening wordt steeds complexer. Het aanbod van (maatschappelijke) organisaties en (commerciële) partijen die hulp en ondersteuning wordt steeds groter. Dit vraagt om meer regie van de gemeente. We werken daarom verder aan de positionering van schuldhulpverlening en betere integrale samenwerking in de keten.
4. Al enige tijd wordt gewerkt aan de organisatievorm en de samenstelling van het bestuur van de VKB. Door herindelingen is de verhouding AB-DB niet conform de wet gemeenschappelijke regelingen. Tevens is de wet gemeenschappelijke regelingen per 1 juli 2022 gewijzigd. Het onderzoek naar een mogelijk nieuwe organisatievorm en de invulling van het bestuur van de VKB wordt dit jaar voortgezet.
5. Er is onduidelijkheid over de vraag of de VKB verplicht is BTW in rekening te brengen bij het product beschermingsbewind. Omdat de VKB tot op heden nog geen BTW in rekening heeft gebracht, bestaat er in beginsel een BTW-risico voor het verleden. Indien uiteindelijk blijkt dat de VKB toch BTW-plichtig is dan kan er een eventuele naheffing van omzetbelasting plaatsvinden over een periode van maximaal vijf jaar. Omvang risico voor de VKB: maximaal € 531.000,-.
6. Het ministerie van SZW, de NVVK, de VNG en andere betrokken partijen werken samen om een verkorte aflostermijn in de minnelijke schuldregeling (Msnp) te realiseren. Op 7 februari jl. nam de Eerste Kamer de Wet wijziging van de Faillissementswet aan. Hiermee wordt de looptijd van een wettelijke schuldregeling (Wsnp-traject) in beginsel verkort naar 18 maanden. In aansluiting daarop heeft Minister Schouten (Armoedebelief, Participatie en Pensioenen) het streven uitgesproken om de looptijd van de Msnp ook te verkorten tot 18 maanden. Zo wil het Kabinet bereiken dat inwoners sneller uit de problematische schulden komen. De termijn van een Msnp-traject is op dit moment 36 maanden en is een onderlinge afspraak tussen schuldhulpverleners en schuldeisers. Wat dit precies gaat betekenen voor de schuldhulpverlening van onze kredietbanken is nog niet bekend.

6. Financiële aspecten en wijze van dekking

Financiële gevolgen

Jaarstukken 2022 VKB

In de gemeentelijke begroting was voor de VKB in 2022 een bedrag van € 334.900,- begroot. Uit de jaarstukken van 2022 blijkt dat de gemeentelijke bijdrage voor de gemeente Het Hogeland uitkomt op een bedrag van € 363.864,-. Dat is € 28.964,- meer dan was begroot. Dit bedrag is meegenomen bij de jaarrekening 2022.

Ontwerpbegroting 2024 VKB

De ontwerpbegroting laat een exploitatietekort voor 2024 zien van in totaal € 218.600. Dit zet zich door in de meerjarenbegroting met een structureel tekort van ongeveer € 150.000 per jaar.

Het tekort wordt grotendeels veroorzaakt door de nieuwe CAO SGO waardoor de personeelslasten stijgen, voornamelijk met 9,1%. Bij de productkosten is de reguliere indexering, die veel lager ligt, toegepast. Hierdoor ontstaat een tekort op de begroting.

Daarnaast is voor 2024 rekening gehouden met een daling van het aantal cliënten (en derhalve productafname) per gemeente.

In de ontwerpbegroting 2024 van de VKB wordt uitgegaan van een gezamenlijke gemeentelijke bijdrage door de deelnemende gemeenten van in totaal € 3.271.300. De bijdrage van gemeente Het Hogeland bedraagt in de ontwerpbegroting van 2024 een bedrag van € 380.700,-. Dit is een verlaging van de gemeentelijke bijdrage ten opzichte van 2023 van € 7.400,-. Dit bedrag moet structureel worden meegenomen in de gemeentelijke begroting. In meerjarenbegroting de van 2025 t/m 2027 is een stijging van de gemeentelijke bijdrage te zien van ongeveer € 25.000,- per jaar.

7. Inbreng belanghebbenden

Niet van toepassing

8. Vervolgtraject

8.1 Uitvoering

Niet van toepassing

8.2 Tijdsplan

Behandeling in raadsoverleg woensdag 21 juni 2023

Behandeling in raadsvergadering woensdag 5 juli 2023

Reactie raad aan GR VKB woensdag 5 juli

Tijdsplan is afgestemd met de griffie.

8.3 Communicatie

Middels een brief of mail wordt de VKB op de hoogte gesteld van het besluit van de gemeenteraad betreffende een (eventuele) zienswijze op de jaarstukken en begroting.

8.4 Evaluatie

Niet van toepassing

Bijlage(n):

1. Aanbiedingsbrief GR VKB Jaarstukken 2022 + Jaarstukken 2022 GR VKB
2. Aanbiedingsbrief GR VKB Ontwerpbegroting 2024 + Ontwerpbegroting 2024 GR VKB

Onderliggende documenten:

1. Beleidsplan integrale schuldhulpverlening 2021-2024

Winsum, 30 mei 2023

Burgemeester en wethouders van de gemeente Het Hogeland,

Gemeentesecretaris,

Burgemeester,

Paul van Vilsteren

Henk Jan Bolding